

מכה קשה וכואבת להנהגת המשטר באיראן

27.10.2024 | ד"ר יוסי מנשרוף

התקיפה הישראלית באיראן היא מהלך היסטורי בעימות רב השנים בין איראן לישראל, ומהווה המתקפה הנרחבת שספגה איראן מאז סוף מלחמת איראן-עיראק ב-1988.

מדובר במכה קשה וכואבת להנהגת המשטר באיראן, שבכיריו שדרו בעת האחרונה סיפוק נרחב ממתקפות הטילים נגד ישראל באפריל ובראשית אוקטובר וזלזלו בפומבי ביכולתה של ישראל להשיב לאיראן כגמולה.

ראשית, ישראל תקפה את מערכות ההגנה האווירית, ובראשם טילי האס-300, גאוות בכירי המשטר, שטענו כי הם יוכלו לספק בטחון עבור המתקנים הרגישים של איראן, ובראשם מתקני הגרעין.

בנוסף, התקיפות הישראליות התמקדו בליבת הפיתוחים של התעשיות הביטחוניות, שעליהן נשענת היכולת ההתקפית של איראן: כטב"מים מתאבדים, טילי קרקע-קרקע, ואתרי פיתוח האמל"ח בפרצ'ין שבבירה טהרן ובעיר כרג' הסמוכה לה, שניצבים בקדמת החזית של איראן בתחום הטילים.

התקיפה היא מכה לאגו של המערכת הביטחונית באיראן, ובראשה המנהיג ח'אמנאהאי, שנוכחו לדעת שישראל יכולה לחצות באופן גורף את מסכת ההגנה האווירית שלהם, ולפגוע ביסודיות במתקנים ביטחוניים רגישים במשך כשלוש שעות.

כיצד התקיפה תשפיע על איראן?

נראה שהשלכות התקיפה על איראן מתבטאות בשני מישורים עיקריים: שאלת התגובה האיראנית והשפעת המתקפה על תפיסת הבטחון האיראנית. נראה שהיעדים שהותקפו הם תוצאה של פשרה שהושגה בין ירושלים לווינגטון, לאור ההתנגדות הנחרצת של ממשל ביידן לתקיפת מתקני הגרעין ומתקני נפט. עם זאת, בטהרן יצטרכו לחשוב היטב אם להגיב למתקפה, בידיעה שישראל תוכל לממש את איומיה לכלול במתקפה הבאה מטרות אלו. לצד זאת, אם תגיב, איראן עלולה לאלץ את ארה"ב להצטרף למערכה, ולהציב את הרפובליקה האסלאמית בפני קואליציה אימתנית.

בנוסף, באיראן כבר מתנהל בחודשים האחרונים ויכוח פנימי נוקב לגבי עדכון תפיסת הבטחון הלאומית, זאת בצל ההשפעה של הפגיעה הקשה שספגו חיזבאללה וחמאס, וההחלטה לתקוף ישירות את ישראל בעקבות החיסולים של בכירים איראניים וחיסולו של איסמעיל הניה בטהרן.

כאמור אחד מיעדי התקיפה התקיפה היה מתקן ביטחוני בפרצ'ין, שבו בוצעו לפי דיווחים שונים ניסויים חשובים בתוכנית הגרעין האיראנית [?] ובראשם ייצור ראש נפץ גרעיני. תקיפה של אתר

רגיש זה משמשת איתות עבור טהרן, שישראל תוכל לצלוח בעתיד שוב את מערכות ההגנה האווירית ולתקוף אתרי גרעין. עם זאת ההתלבטות האיראנית אם להשיג נשק גרעיני תימשך, כיוון שבעת הזו היא חשופה מתמיד וייתכן כי תרצה לשדרג את כושר ההרתעה שלה מול אויבותיה.

בינתיים, השכנות הסוניות באזור, אומנם גינו כלפי חוץ את המתקפה הישראלית, אך נוכחו לדעת, שוב (לאחר חיסול בכירים בציר ההתנגדות ובראשם נסראללה וסינוואר), שישראל היא מעצמה אזורית שאינה מתפשרת על בטחונה ומהווה היחידה מוכנה להתייצב ראש בראש נגד איראן.

המאמר פורסם בישראל היום, בתאריך 27.10.2024.